

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

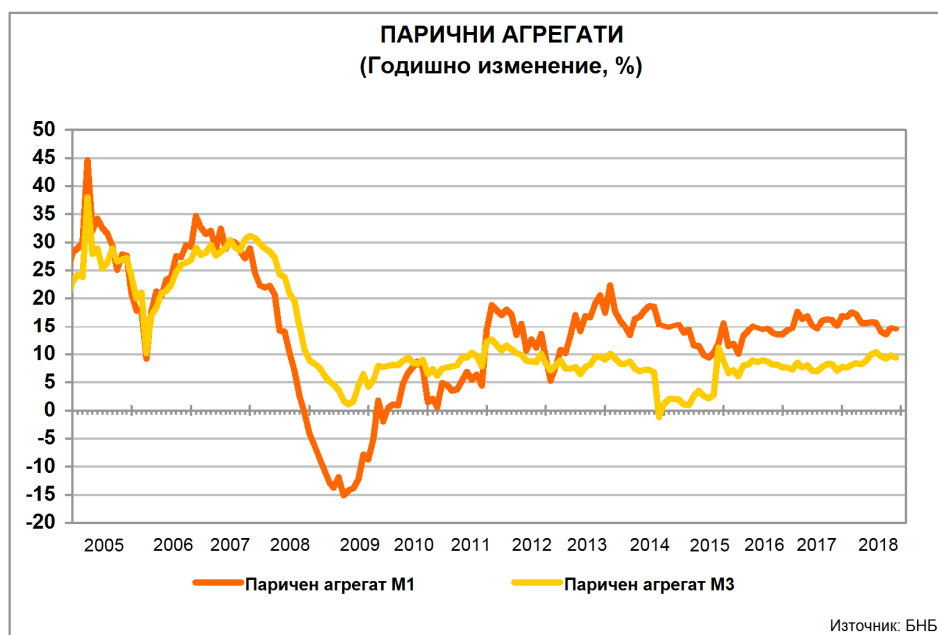
21 декември 2018 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹
Ноември 2018 г.

През ноември 2018 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 9.3% при годишно нарастване от 9.7% през октомври 2018 година. В края на ноември 2018 г. *широките пари* са 91.999 млрд. лв. (89.1% от БВП³) при 92.408 млрд. лв. към октомври 2018 г. (89.5% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^4$, се увеличава през ноември 2018 г. с 14.5% на годишна база (14.8% годишен ръст през октомври 2018 година).

Графика 1

¹ Предварителни данни. Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*.

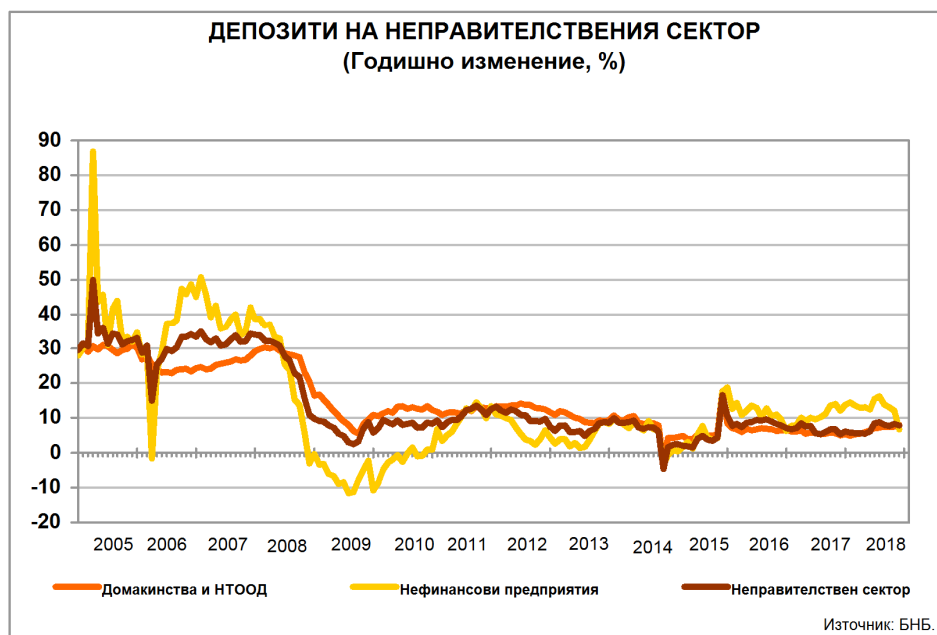
² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2018 г. в размер на 103.252 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън *Парично-финансови институции* и *овърнайт-депозити* в левове и чуждестранна валута).

В края на ноември 2018 г. депозитите⁵ на неправителствения сектор⁶ са 76.566 млрд. лв. (74.2% от БВП), като годишното им увеличение е 7.9% (8.4% годишно повишение през октомври 2018 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 23.080 млрд. лв. (22.4% от БВП) в края на ноември 2018 година. В сравнение със същия месец на 2017 г. те се увеличават с 6.7% (12.1% годишно повишение през октомври 2018 година). Депозитите на *финансовите предприятия* нарастват със 17.1% на годишна база през ноември 2018 година (5.5% годишно понижение през октомври 2018 г.) и в края на месеца достигат 3.024 млрд. лв. (2.9% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 50.462 млрд. лв. (48.9% от БВП) в края на ноември 2018 година. Те се увеличават с 8% спрямо същия месец на 2017 г. (7.5% годишно нарастване през октомври 2018 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 56.137 млрд. лв. в края на ноември 2018 година. Те се увеличават със 7% спрямо същия месец на 2017 г. (7.7% годишно повишение през октомври 2018 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 56.997 млрд. лв. и нараства спрямо ноември 2017 г. с 6.5% (7.3% годишно увеличение през октомври 2018 година). През ноември 2018 г. вземанията от неправителствения сектор⁷ се увеличават с 8.7%, като достигат 59.144 млрд. лв. (8.4% годишно увеличение през октомври 2018 година).

В края на ноември 2018 г. кредитите за неправителствения сектор са 57.617 млрд. лв. (55.8% от БВП) при 57.122 млрд. лв. към октомври 2018 г. (55.3% от БВП). През ноември 2018 г. те се увеличават на годишна база с 8.2% (7.8% годишно повишение през октомври 2018 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 140.6 млн. лева. На годишна база

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества и пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

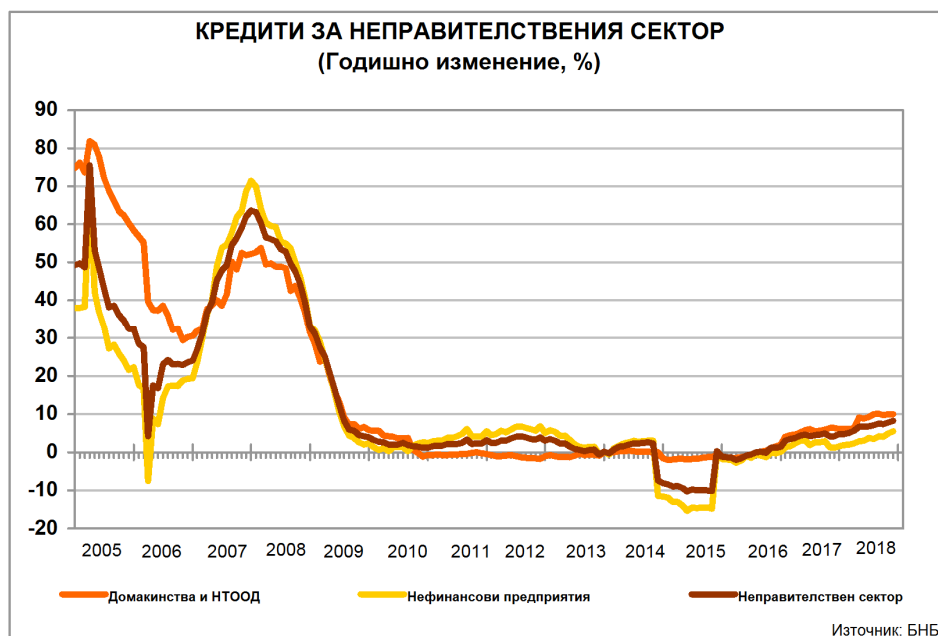
⁷ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, ценни книжа, различни от акции, и акции и други капиталови инструменти.

продадените кредити⁸ от *Други ПФИ* са 160.1 млн. лв. (в т. ч. 22.2 млн. лв. през ноември 2018 година), а обратно изкупените кредити – 19.5 млн. лв. (през ноември 2018 г. няма обратно изкупени кредити).

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 5.5% на годишна база през ноември 2018 г. (4.8% годишно повишение през октомври 2018 г.) и в края на месеца достигат 33.054 млрд. лв. (32% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 21.757 млрд. лв. (21.1% от БВП) в края на ноември 2018 година. Спрямо същия месец на 2017 г. те се увеличават с 10% (10% годишно повишение през октомври 2018 година). В края на ноември 2018 г. *жилищните кредити* са 10.415 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 10.2% (10.2% годишно увеличение през октомври 2018 година). *Потребителските кредити* възлизат на 9.098 млрд. лв. и се увеличават с 16% спрямо ноември 2017 г. (15.9% годишно повишение през октомври 2018 година). На годишна база *другите кредити*⁹ намаляват с 22.5% (20.7% годишно понижение през октомври 2018 г.), като достигат 873.7 млн. лева.

Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 2.805 млрд. лв. (2.7% от БВП) в края на ноември 2018 година. В сравнение с ноември 2017 г. те се увеличават с 32.3% (32.1% годишно повишение през октомври 2018 година).

Графика 3

⁸ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчетаните позиции не попадат в обхвата на паричната статистика.

⁹ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹⁰ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹¹ или са необслужвани¹². Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 55.178 млрд. лв. в края на отчетния месец при 55.961 млрд. лв. в края на октомври 2018 година, като нарастват със 7.8% в сравнение с ноември 2017 г. (7.7% годишно повишение през октомври 2018 година). През ноември 2018 г. *чуждестранните активи* се увеличават с 8.6% (8.8% годишен ръст през октомври 2018 г.), като достигат 65.149 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 9.971 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 13.3% (15.3% годишно повишение през октомври 2018 година).

¹⁰ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹¹ Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹² Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

(Годишно изменение, %)

	2015	2016	2017	Октомври 2018	Ноември 2018	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	8.8	7.6	7.7	9.7	91,999	9.3
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	15.6	13.5	16.9	14.8	52,623	14.5
1.1. Пари извън ПФИ	11.9	12.2	10.9	11.0	15,184	10.8
1.2. Овърнайт депозити	17.4	14.2	19.6	16.3	37,438	16.1
2. М2 - М1 (Квализпари = 2.1.+2.2.)	3.0	2.0	-1.9	3.9	39,376	3.3
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	2.6	0.9	-1.9	4.2	28,097	3.4
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	3.8	4.7	-2.0	3.2	11,279	3.1
3. МЗ - М2(=3.1.)	2.0	30.9	-21.6	-99.3	1	-99.3
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	2.0	30.9	-21.6	-99.3	1	-99.3
ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	16.2	22.3	4.0	7.7	55,178	7.8
1.1. Чуждестранни активи	5.7	17.5	2.7	8.8	65,149	8.6
1.2. Чуждестранни пасиви	-23.5	-2.5	-3.9	15.3	9,971	13.3
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	2.3	-3.6	8.0	7.7	56,137	7.0
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	2.2	-4.2	6.7	7.3	56,997	6.5
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ²	455.3	-129.8	149.4	-50.8	-2,147	-137.9
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ³	-1.6	1.8	4.5	8.4	59,144	8.7
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ⁴	1.0	23.4	46.9	13.2	-860	16.8
ДЕПОЗИТИ⁵ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁵ (=1+2+3)	10.6	7.0	6.2	8.4	76,566	7.9
1. Нефинансови предприятия	18.7	6.3	13.8	12.1	23,080	6.7
2. Финансови предприятия	-3.8	18.1	-26.9	-5.5	3,024	17.1
3. Домакинства и НТООД	8.5	6.6	5.4	7.5	50,462	8.0
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	-1.7	0.1	1.6	4.8	33,054	5.5
2. Финансови предприятия⁶	19.4	27.1	51.8	32.1	2,805	32.3
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	-1.3	2.0	6.0	10.0	21,757	10.0
3.1. Овърдрафт	-3.1	-8.7	-5.3	0.2	1,371	0.3
3.2. Жилищни кредити	-1.2	1.8	7.4	10.2	10,415	10.2
3.3. Потребителски кредити	-0.1	0.7	5.8	15.9	9,098	16.0
3.4. Други кредити	-10.0	40.1	11.2	-20.7	874	-22.5

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидиранния баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

³ Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁴ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви (нето)*, *Дълготрайни активи* и *Отношения между Парично-финансови институции (нето)*.

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2015	2016	2017	Октомври 2018	Ноември 2018
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	8.8	7.6	7.7	9.7	9.3
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	7.1	6.6	8.7	8.0	7.9
1.1. Пари извън ПФИ	1.8	1.9	1.7	1.8	1.8
1.2. Овърнайт депозити	5.4	4.7	6.9	6.3	6.2
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	1.6	1.0	-0.9	1.8	1.5
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1.0	0.3	-0.6	1.4	1.1
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	0.6	0.7	-0.3	0.4	0.4
3. М3 - М2(=3.1.)	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	16.2	22.3	4.0	7.7	7.8
1.1. Чуждестранни активи	7.7	21.7	3.3	10.2	10.1
1.2. Чуждестранни пасиви	-8.5	-0.6	-0.7	2.5	2.3
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	2.2	-4.2	6.7	7.3	6.5
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ²	3.8	-5.9	2.1	-1.3	-2.3
2.2. Вземания от неправителствения сектор ³	-1.6	1.7	4.6	8.6	8.9
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	-1.1	1.4	4.7	7.8	8.2
а) Нефинансови предприятия	-1.0	0.1	1.0	2.9	3.2
б) Финансови предприятия ⁴	0.4	0.6	1.5	1.3	1.3
в) Домакинства и НТООД	-0.5	0.7	2.2	3.7	3.7

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидиранния баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

³ Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

⁴ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.